

بسمه تعالی

طرح دوره درس

طراحی پژوهش های کاربردی در یادگیری الکترونیکی
ویژه رشته

کارشناسی ارشد یادگیری الکترونیکی

نام درس: طراحی پژوهش های کاربردی در یادگیری الکترونیکی
تعداد واحد نظری: 2 واحد

• مشخصات استادان/مدرسان:

نام	نام خانوادگی	نقش	رتبه	گروه	دانشگاه	شماره تماس	تلفن همراه/ایمیل
دکتر امین	حبیبی	مدرس	استادیار	آموزش پزشکی	علوم پزشکی شهید بهشتی	09366426334	amin28@gmail.com

اهداف و معرفی درس

1. اهداف درس

از یادگیرنده انتظار می رود در پایان این درس:

حیطه شناختی (دانشی) ۱. مبانی روش تحقیق

- مفاهیم پایه و اصول کلی روش شناسی تحقیق را تعریف و تفاوت‌های آن با روش‌های غیرعلمی را توضیح دهد.
- فرایند حل مسئله در چارچوب روش علمی را با ترسیم مراحل آن (از طرح سؤال تا نتیجه گیری) تشریح کند.

۲. اندازه گیری و نمونه گیری

- انواع مقیاس های اندازه گیری را همراه با مثال های کاربردی در پژوهش های واقعی مقایسه کند.
- روش های نمونه گیری احتمالی و غیراحتمالی را با ذکر مزایا و محدودیت های هر روش تحلیل نماید.
- نحوه محاسبه حجم نمونه بر اساس اهداف پژوهش و جامعه آماری را با استفاده از فرمول ها یا نرم افزارهای رایج توضیح دهد.

۳. ابزارها و اعتبارسنجی

- ابزارهای گردآوری داده ها را از نظر ساختار، کاربرد و چالش های اجرایی مقایسه کند.

- مفاهیم روایی و پایایی را با ارائه مثال های عملی در پژوهش های حوزه تخصصی خود ارزیابی نماید.

۴. روشهای تحقیق

- روشهای کمی و کیفی را با ذکر نمونه های پژوهشی در مقالات معتبر مقایسه کند.
- عوامل تهدیدکننده اعتبار درونی (تاریخچه، بلوغ، ابزار) و بیرونی (تعمیم پذیری) را در طراحی های پژوهشی مختلف شناسایی و راهکارهای کاهش آنها را پیشنهاد دهد.

۵. تحلیل و گزارش دهی

- شیوه های تحلیل داده های کمی (آماري) و کیفی (کدگذاری، تم سازی) را با توجه به سوالات پژوهش انتخاب و توجیه کند.
- اصول نگارش نتایج (شفافیت، عدم تفسیر جانبدارانه) و ارائه جداول/نمودارها را مطابق استانداردهای APA یا دیگر سبک های رعایت نماید.
- ساختار گزارش های تحقیقی (پایان نامه، مقاله، پروپوزال) و تفاوت های آنها را شرح دهد.

حیطه نگرشی (نگرشی-ارزشی)

- اهمیت رعایت اخلاق پژوهشی (ارجاع دهی، جلوگیری از سرقت علمی، حفظ محرمانگی) را درک کرده و آن را در تمام مراحل تحقیق رعایت نماید.
- نسبت به محدودیت های روش های تحقیق آگاهی داشته و از تعمیم های نادرست یا قضاوت های غیرمنطقی پرهیز کند.

حیطه مهارتی (کاربردی)

- یک پروپوزال پژوهشی مبتنی بر اصول علمی تدوین کند.

2. معرفی درس

پژوهش های کاربردی در یادگیری الکترونیکی

یادگیری الکترونیکی به عنوان محوری اساسی در آموزش مدرن، نیازمند پژوهش های علمی برای حل چالش هایی مانند بهبود تعامل یادگیرندگان، ارزیابی اثربخشی فناوریها، و کاهش نابرابری های دسترسی است. این درس با تمرکز بر ترکیب روشهای پژوهشی کلاسیک و نوین (مانند تحلیل داده های کلان و رهگیری رفتار کاربران)، مهارت های لازم برای طراحی و اجرای پژوهش های کاربردی در محیط های دیجیتال را آموزش می دهد. شرکت کنندگان با میانی طرح مسئله، نمونه گیری در فضای مجازی، ابزارهای جمع آوری داده (پرسشنامه های آنلاین، مصاحبه های مجازی) و تحلیل نتایج آشنا می شوند و یاد می گیرند چگونه یافته های پژوهشی را به راهکارهای عملی تبدیل کنند.

هدف نهایی این درس، تربیت پژوهشگرانی است که بتوانند با رعایت اخلاق علمی، پروپوزالهای پژوهشی دقیق تدوین کنند، و نتایج را در قالب گزارش های مؤثر ارائه دهند. این مهارت ها، یادگیرندگان را برای ایفای نقشهای کلیدی مانند **طراح دوره های آنلاین**، **ارزشیاب سیستم های LMS**، یا **مشاور فناوری آموزشی** آماده می کند تا با تکیه بر شواهد، کیفیت و عدالت در یادگیری دیجیتال را ارتقا بخشند.

منابع درسي

□ کتاب و مقاله

صفحات و فصل‌ها	مشخصات کتاب و مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ
	روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی، مردیت گال، والتر بورگ، جویس گال، ترجمه دکتر احمدرض نصر و همکاران، تهران نشر سمت،
	روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، زهره سرمد، عباس بازرگان، الهه حجازی، تهران: نشر آگه
	The SAGE Handbook of E-learning Research, Richard Andrews

جدول زمان بندی درس پژوهش‌های کاربردی

جلسه	محتوای اصلی	عنوان جلسه
۱	-تعریف روش‌شناسی علمی و تفاوت با روشهای غیرعلمی -فرایند حل مسئله در روش علمی (از طرح سؤال تا نتیجه‌گیری)	مبانی روش تحقیق
۲	-انواع مقیاس‌ها (اسمی، ترتیبی، فاصله‌ای، نسبی) با مثال‌های کاربردی -تمرین مقایسه مقیاس‌ها در پژوهش‌های واقعی	مقیاسهای اندازه‌گیری
۳	-نمونه‌گیری احتمالی (تصادفی ساده، طبقه‌ای، خوشه‌ای) و غیراحتمالی (هدفمند، در دسترس) -مزایا و محدودیتهای	روشهای نمونه‌گیری

جلسه	محتوای اصلی	عنوان جلسه
۴	-مقایسه پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده و آزمون -چالش های اجرایی هر ابزار (خطاهای پاسخدهی، سوگیری)	ابزارهای گردآوری داده
۵	-انواع روایی (محتوا، سازه، ملاکی) و پایایی (همسانی درونی، آزمون-بازآزمون) -مثالهای عملی در حوزه تخصصی	روایی و پایایی
۶	-مقایسه پژوهشهای کمی و کیفی -نمونه های پژوهش های معتبر	روشهای کمی و کیفی
۷	-عوامل تهدیدکننده اعتبار (تاریخچه، بلوغ، ابزار، تعمیم پذیری) -راهکارهای کاهش (تصادف سازی، کنترل متغیرها)	اعتبار درونی و بیرونی
۸	-تحلیل آماری (توصیفی، استنباطی) و کیفی (کدگذاری، تم سازی) -انتخاب روش تحلیل بر اساس سوالات پژوهش	تحلیل دادهها
۹	-استانداردهای نگارش نتایج -طراحی جداول/نمودارها و پرهیز از تفسیر جانبدارانه	اصول گزارشدهی
۱۰	-تفاوتهای ساختاری پایاننامه، مقاله و پروپوزال -نکات کلیدی در نگارش هر بخش (چکیده، روششناسی، بحث)	انواع گزارشهای تحقیقی
۱۱	-ارجاع دهی، جلوگیری از سرقت علمی، حفظ محرمانگی -محدودیتهای روش ها و پرهیز از تعمیم نادرست	اخلاق پژوهش
۱۲	-ساختار پروپوزال (بیان مسئله، پیشینه، روششناسی، منابع) -رعایت اصول علمی و عملیاتی بودن	کارگاه پروپوزال نویسی

شیوه ارزشیابی

ملاكها و بارمبندی دقیق ارزیابی نهایی دانشجو عبارتند از:

- 2۰٪ مشارکت در فعالیت های کلاسی
- ۳۰٪ پروژه نهایی (تدوین پروپوزال کامل)
- 40٪ آزمون کتبی (مباحث شناختی)
- 10٪ ارائه شفاهی پروپوزال و دفاع از آن

